سیکۆلاریزم و چەند سەرنجێک..7…
شەماڵ بارەوانی

بەشی حەوتەم/

لە بەشی پێشوو باسمان لەوەکرد، کە لە ئەوروپا، مرۆڤەکان هەموان بۆ جیاوازی ئازادن، چی ئایینێک و مەزهەبێک و ناوێکیان هەبێت، کەس لەسەر ناو مەزهەب و ئایینی جیاواز، هیچ کەسێک بۆی نییە خوێنی ئەویتر ڕەو کات، یان ڕێگری لە بکات، لەوەی پەیڕەوی لە مەزهەبێکەی و ئایینەکەی خۆی بکات.
لەوێ کڵێساکان، مەعبەد و ئاتەشگا و مزگەوتەکان بەو ئەڕەی ئازادی ئایینداری و خودا پەرستیان تێدا دەکرێت.
هیچ کەسێک بەناوی مزگەوتەوە بۆی نییە، هێرش بکاتە سەر کڵێسایەک، یان مەعبەد و ئاتەشگایەک. هەمان شێوە مەعبەد و کڵێساو ئاتەشگایش، بۆیان نییە هێرش بکەنە سەر مزگەوت.

زەردەشتیەک و بودیەک، هیندۆسێک و جوێک، کریستیانێک و ئێزدیەک، ئەتایستێک ئەگنۆستیکێک، هۆمۆسێکشواڵێک و لیسبێک و ترانز جێندەرێک، هەموویان مافیان پارێزراوە و سیستەمی سیکۆلاریزم بە یەک چاو سەیری هەر هەموویان دەکات.
کەسیان ئەو مافەیان نییە، لە ژێر هیچ ناوێکدا و بە هیچ پاساوێک، تەداخولی ژیانی ئەویتر بکات و ڕێگری لە ئازادیەکانی بکات و جوێنی پێ بدات و سوکایەتی و تەشهیراتی پێ بکات.

لەوێ پلورالیەتی ئایینی و کۆمەڵایەتی و سیاسی، کولتوور و یاسایە. پێویستە هەموو ئایین و ئایینزاکان، ڕێزی ئەو پلورالیەتە ئایینیە، کۆمەڵایەتیە، سیاسیە بگرن.
نابێت قەشە، لەسەر جیاوازی بیر و ڕا و ئایینەکەی، قسە بە مەڵایەک بڵێت و مەڵا سوکایەتی بە حاخامێک بکات و ئاسرەوانێک بێ ڕێزی بە پیاوێکی ئایینی هیندۆسی بکات.

لەوێ دیالۆک هەیە، جیاوازیەکان پارێزراون، دەتوانی بە ڕێگای لۆژیک و گفتوگۆ بەڵگە و ئەرگیومێنت و سەلماندنەوە، بەو پەڕی ئازادی بانگەشە بۆ ئایین و بیر و باوەڕەکەت بکەیت، بێ ئەوەی هیچ کەسێک لە گوێ کاڵترت پێ بڵێت.
بە مەرجێک، ڕێز لە پڕەنسیپەکانی سیکۆلاریزم بگرێ، ئاشتی

کۆمەڵایەتی و ئاسایشی وڵات نەشێوێنە، خۆت لە ڕقی مەزهەبی و ناکۆکی ئایینی و شەڕە دنوکی ئایینی بە دوور بگرە.
ئەوانیتر و فرەیی ڕەت مەکەرەوە، کولتووری پێکەوەژیان مەخەرە ژێر هەڕەشە و مەترسیەوە، تەشەنوجات و حەساسیەت و دوو بەرەکی ئایینی و مەزهەبی لە نێوان مرۆڤەکان درووست مەکە.

لەوێ بۆت نییە، لە ڕێگای جوێندان و تەشهیرات و هەڕەشەی شمشێر و چاو سوور کردنەوە و بە ناوی ئاسمان و بە پاساوی پیرۆزی و بانگەشەی پاوانکردنی مێژوو و مۆن□ پۆڵکردنی حەقیقەتەکان،

خەڵک ناچاری هاتنە سەر بیر و باو□□ک□ت بکەیت و دەست لە ئازادی و هەڵبژاردنیان وەربدەیت و بیر و باو□□ک□ی خۆت و ئایین و مەزهەبەکەی خۆت تێکەڵ بە یاسا و ژیانی گشتی و تایبەتی مرۆڤەکان و کۆمەڵ و دەوڵەت بکەیت و بە عەنتەری خۆت بسەلمێنیت.